

Asociácia riaditeľov štátnych gymnázií SR

Gymnázium, Ul. Ladislava Sáru č. 1, 841 04 Bratislava

Zápisnica zo zasadnutia prezídia Asociácie riaditeľov štátnych gymnázií SR 19. 04. 2011 v Bratislave.

Prítomní : Sadloň, Dorňáková, Michalková, Štefko, Škorupa, Rácová, Černík, Luknár, Urdová.
Host' : G-Zvolen – pán zástupca Výboch.

Prípravné rokovanie prezídia na Gymnáziu L.Sáru

Program :

1. **Sadloň** - víta a navrhuje sformulovať tézy na dnešné rokovanie NR SR, treba sa zamerať na podstatné veci : Novela školského zákona a postavenie učiteľov v spoločnosti – možno aj vyšší podiel HDP na vzdelávanie podľa vzoru zahraničia.
2. **Škorupa** – treba myslieť na možnosti poslancov – schvaľovanie zákonov, poslanecký prieskum, interpelácie,..... Čo predložíme, aký materiál ? Predkladá 7 bodový návrh.
3. **Černík** – sedem bodov materiálu je veľa, vyberme to najdôležitejšie, stačí bod 3.
4. **Rácová** – navrhujem, aby sme prioritne prerokovali bod 1-ŠVP, ŠKvP, Problémy maturity a reformy vzdelávania a k tomu priložili list J. Škorupu ako pracovný materiál po úprave, ktorú urobíme teraz. Tento materiál dáme poslancom do rúk.
5. **G-Zvolen pán zástupca Výboch** – prezentácia o normatívnom financovaní gymnázií a jeho dopadov. Počet žiakov na učiteľa – porovnanie s normatívom – 10,5 na rôznych školách, školy fungujú na úkor kvality – veľa žiakov v skupinách, menej učiteľov, málo delených hodín, priemerné možnosti na realizáciu Školských vzdelávacích programov, výšku normatífov na gymnáziách treba riešiť.

Záver z diskusie :

1. Požadujeme vypracovať personálnu náročnosť pre štátny a školský vzdelávací program a materiálnu náročnosť na gymnáziách (Súčasná výška normatívu nezohľadňuje zmeny napr. v počte žiakov a požiadavkách reformy).
2. Pozitívna diskriminácia neštátnych gymnázií pri poskytovaní normatívnych finančných prostriedkov – neštátne školy majú vždy 100%, zriaďovatelia štátnych škôl 100% normatívu svojim gymnáziám nedajú.
3. Poukázať na priemernú hrubú mzdu učiteľa cca 700 € - tento stav je neúnosný. Nespokojnosť s finančným ocenením učiteľa pri súčasných požiadavkách na jeho prácu narastá.
4. MŠVVaŠ SR riadi zhruba 25 svojich organizácií (ŠPÚ, NÚCEM, ŠIOV,.....) žiadame poslanecký prieskum na zistenie výkonnosti týchto inštitúcií k vynaloženým peniazom na ich činnosť.
5. Urobiť analýzu – dopady reformy a zavedenie štátnych vzdelávacích programov na financovanie škôl.
6. Zmena postavenia inšpekcie v systéme školstva, výlučne len z kontrolného orgánu aj na metodicko-poradenský.

Požiadavky ARŠG SR predložené na rokovaní s VVVMŠ NRSR

Prezídium Asociácie riaditeľov štátnych gymnázií SR žiada Výbor pre vzdelávanie, vedu, mládež a šport SR aby pri posudzovaní legislatívnych zmien v regionálnom školstve zohľadňoval nasledujúce požiadavky:

Riaditeľ školy riadi školu (§ 5 ods.1 zákona 596/2003 Z.z.) je plne zodpovedný za výchovno-vzdelávací proces a hospodárenie školy (§ 5 ods.2 zákona 596/2003 Z.z.). Zároveň ak je štatutárom organizácie, zodpovedá za všetky skutočnosti v ktorých škola vystupuje ako právny subjekt.

Preto žiadame, aby všetky legislatívne zmeny smerovali k posilneniu právomocí a rozhodovania riaditeľa školy a súčasného budovania kontrolných a hodnotiacich mechanizmov jeho práce.

Žiadame, aby sa budoval systém informácií a pravidiel pre jeho rozhodovanie a konanie a obmedzili sa možnosti pre priame zásahy do jeho rozhodovania.

V poslednom období vnímame oprávnené požiadavky neštátnych škôl na rovnaký prístup k zdrojom financovania ako majú „štátne školy“ (myslíme tým školy zriadené štátom alebo v prenesenej kompetencii samosprávou). Zároveň s tým však vnímame väčšie možnosti a väčšiu slobodu pre rozvoj aj riadenie škôl. Tým vznikajú rozdielne podmienky pre súťaž škôl v kvalite vzdelávacích služieb a to najvýraznejšie v gymnaziálnom štúdiu.

Ako predstavitelia „štátnych škôl“ žiadame, rovnaké práva a povinnosti všetkých zriaďovateľov škôl poskytujúcich stupne vzdelania po ISCED 3 vrátane.

Vysoko oceňujeme odvahu predošlého vedenia ministerstva školstva spustiť tak zásadnú reformu vzdelávacieho systému. Dnes nemá opodstatnenie vracat' sa k nedostatkom alebo postupom ktoré sprevádzali spustenie reformy. Je prirodzené, že reforma potrebuje korekcie a v niektorých skutočnostiach zásadné. Bolo by však obrovskou chybou ak by sme vstupovali do reformy s negáciou a bez vyhodnotenia jej silných a slabých stránok.

Žiadame, aby reforma bola ďalej riadená tak, že tam, kde vidíme problémy umožníme alternatívne riešenia a postupy. Žiadame, aby sa zadefinovali kľúčové indikátory úspešnosti, tieto trvale vyhodnocovali a zmeny sa vykonali na základe výsledkov. Dnes však neodkladne požadujeme cieľové požiadavky na maturitné skúšky, ktorých zvládnutie považujeme za jeden z nutných kľúčových indikátorov úspešnosti reformy

Vysoko oceňujeme prijatie zákona o pedagogických zamestnancoch, ktorý na jednej strane dokazuje, že štát vníma význam učiteľského povolania a na druhej strane dáva možnosť riešiť žalostnú situáciu učiteľského stavu. Oceňujeme, že vláda v režime úspor nesiahla na platy učiteľov. Znepokojujú nás však úvahy o regionálnych odlišnostiach a zmluvných platoch.

Žiadame, aby Výbor pre vzdelávanie, vedu, mládež a šport NR SR žiadal od ministerstva školstva, predloženie stratégie realizácie zámeru programového vyhlásenia vlády: „Vláda SR považuje za svoj významný cieľ lepšie mzdové ohodnotenie pedagogických zamestnancov školstva. Na základe analýz a konzultácií so všetkými zainteresovanými prijme opatrenia na zabezpečenie vyrovnávania kvality pedagógov bez ohľadu na predmet a región“.

Upozorňujeme, že z centra pozornosti nemožno vypustiť budovanie statusu učiteľa, budovanie systému jeho bezpečnosti, no aj zodpovednosti.

Nutnou podmienkou, no aj významným a v našich podmienkach najúčinnjším nástrojom zvyšovania kvality vzdelávania sú finančné zdroje. To reflektuje aj programové vyhlásenie vlády v časti „*Vláda SR preto zvýši výšku finančných zdrojov na školstvo, vedu a šport počas volebného obdobia. Poskytnutie týchto zdrojov podmieni zmenou pravidiel a motivácie na všetkých úrovniach tak, aby vytvárali tlak na vyššiu kvalitu, transparentnosť finančných tokov a efektívnosť ich využívania*“. Sme si vedomí toho, že len zvýšenie prostriedkov pre školstvo neznamená automaticky zvýšenie kvality. Dnešný systém financovania nie je nijak formálne naviazaný na existenciu štátnych a školských vzdelávacích programov.

Žiadame, aby Výbor pre vzdelávanie, vedu, mládež a šport NR SR žiadal od ministerstva školstva, predloženie stratégie realizácie zámeru programového vyhlásenia vlády. Poskytnutie týchto zdrojov podmieni zmenou pravidiel a motivácie na všetkých úrovniach tak, aby vytvárali tlak na vyššiu kvalitu, transparentnosť finančných tokov a efektívnosť ich využívania“. Očakávame, že pri legislatívnych

zmenách výbor bude požadovať naviazanie financovania na skutočné výkony reprezentované štátnym vzdelávacím programom.

Nevyhnutnou súčasťou systému trvalého zlepšovania je kontrola. Pre komplexnú a zároveň účinnú spätnú väzbu je potrebná existencia a súčinnosť vnútorných a vonkajších mechanizmov kontroly.

Žiadame zachovanie nezávislej školskej inšpekcie ako nástroja kontroly, hodnotenia a poradenskej činnosti v oblasti zákonných podmienok a ich dodržiavania a to na všetkých úrovniach školského systému vrátane zriaďovateľov. Systémy vnútornej kontroly a hodnotenia (napr. vyhodnocovacie správy) orientovať na proces zlepšovania, nie sumarizácie faktov.

Priepasť medzi regionálnym školstvom a vysokými školami je daná mnohými skutočnosťami. Pre nás je dôležitá príprava budúcich učiteľov a to tak odborná (predmetovo aj metodicky) ako psychosociálna. Pre absolventov učiteľského štúdia je dôležitá uplatniteľnosť. Sledujeme nešťastnú štruktúru ponuky aprobačných predmetov, ktorá odsudzuje absolventa na neúspech pri uchádzaní sa o zamestnanie. Ponuka VŠ navyše nereaguje na vznik vzdelávacích oblastí a nových „predmetov“. Nepozorujeme ani výraznejšiu prípravu smerom k rozvoju kľúčových kompetencií a cielenému rozvoju poznávacích funkcií.

Žiadame, aby Výbor pre vzdelávanie, vedu, mládež a šport NR SR urobil prieskum na učiteľských prípravkách, ako sa zmenili podmienky akreditácie učiteľských odborov v súvislosti so zavedením štátnych vzdelávacích programov.

Vážený pán predseda,

plénum Asociácie riaditeľov štátnych gymnázií uložilo svojmu prezídiu požiadať o stretnutie s Výborom pre vzdelávanie, vedu a šport NR SR, a predložiť mu svoje názory a stanoviská. Vychádzame z toho, že riešenia ktoré sa pripravujú by nemali byť víťazstvom nejakých konkrétnych predstáv, ale mali mať všeobecnú podporu presahujúcu jedno volebné obdobie. Pani poslankyňa Žitňanská cez svojich spolupracovníkov veľmi intenzívne spolupracuje pri príprave legislatívnych zmien a je predpoklad, že aj jej pričinením by sa na pôde výboru vedelo nájsť východisko k postupu vedúcemu k riešeniu skutočných problémov, riešeniu systémovému a trvalému.

Rokovanie na Výbore pre vzdelávanie vedu a šport NR SR -14,00 hod. :

Čaplovič : Privítanie a predstavenie prítomných : Beblavý, Obrimčáková, Goga, Poliačik, Žitňanská, Kolesík. Ospravedlnili sa : Rosová, Osuský.

Sadloň : Ďakuje za prijatie, chceme spolu hľadať napĺňanie programového vyhlásenia vlády. Rozdá pripravený materiál ARŠG, nechceme kritizovať, ale riešiť a navrhovať.

Čaplovič : Víta iniciatívu, vymenováva oblasti na ktorých pracujú napr. učebnice, ŠŠI, počet žiakov v triedach, je povinnosťou reagovať na pripomienky ARŠG.

Sadloň : Všetky otázky školstva skončia pri otázke financovania školstva. Podiel HDP je u nás najnižší. Systém financovania je zostatkový, vidíme vážne nedostatky vo financovaní gymnázií.

Škorupa : Komentuje a vysvetľuje materiál ARŠG, ktorý pripravil a prezídium ho schválilo na predloženie výboru.

Beblavý : Dnes nevyriešime všetko, št. gymnáziá sú elitné inštitúcie, treba zachovať ich kvalitu. Je za autonómiu a rovnoprávnosť škôl. Kto a čo to limituje ? Zákon asi nie ! Ak sú to zriaďovatelia treba o tom filozofovať. Kvalitné školy sú v zahraničí nezávislé – otázka právomoci zriaďovateľov. Platy a normatívy – dnešný systém nie je vhodný. Rozvoj gymnázií sa obmedzil, na VŠ pripravujú žiakov aj iné školy. Štruktúra siete škôl je zmysluplná. Pravdou je, že gymnáziá sú najmenej platená forma. Víta návrhy o pedagogický fakultách, treba na nich vykonať poslanecký prieskum. Nerozumie čo chceme v bode 3.

Šteško : Za tri roky reformy nikto neurobil cieľové požiadavky.

Dorňáková : Tri roky reformy a nemáme žiadne výstupy, čo je dobré a čo je zlé ! Súčasné financovanie neumožňuje realizácia štátneho a školského vzdelávacieho programu.

Poliačik : Poznám gymnáziá a je vás priveľa a máte priveľa peňazí, beriete aj štvorkárov a tí idú na VŠ. Počet gymnázií treba skreslať a vrátiť im lesk. Riaditeľ školy nemusí mať pedagogické vzdelanie. Právnu subjektivitu škôl treba upraviť. Súhlasí s rovnosťou škôl. Pozornosť výchove nových učiteľov.

Čaplovič : Domnieva sa, že normatív gymnáziá nie je vysoký.

Škorupa : Reaguje na financovanie škôl – v súvislosti s ich kvalitou. Ako máme budovať novú kvalitu v starých podmienkach. Najjednoduchšie dosiahnutie kvality na výstupe je výberom žiakov na vstupe, no to je pohodlné a znižuje rovnosť príležitostí. Vytvárajme podmienky pre pridanú hodnotu. Myslí si, že prioritou škôl je rozvoj dieťaťa ako človeka a nie ekonomicko-prevádzková dokonalosť. Preto by riaditeľ mal byť človek ktorý rozumie deťom a ich potrebám.

Rácová : Približuje súčasnú situáciu vo financovaní na školách i v realizácii reformy a plnení vzdelávacích programov. Plenárne zasadnutie ARŠG vyslovilo veľkú nespokojnosť s tým ako sa riešia pripomienky a návrhy profesných asociácií a obavy z vážnych dopadov na kvalitu výchovy a vzdelávania na gymnáziách napr. maturitné skúšky reformovaných a nereformovaných tried, učebný plán reformovaných tried –prírodovedné predmety totálne oklieštené, nedostatok finančných prostriedkov na delené a voliteľné predmety podľa ŠKvP, alternatívny učebný plán – doteraz nepodpísaný,.....

Žitňanská : Doteraz nebol takýto priestor, ale pracuje sa v expertných skupinách. Cieľové požiadavky budú pripravené, viac slobody a zodpovednosti školám-áno, pripravujeme ukazovatele kvality škôl, pripravená je novela zákona o pedg. zamestnancoch, inšpekcia nie pod KŠÚ, trikrát áno príprave budúcich pedagógov.

Čaplovič : Uvítal by kompetencie ŠŠI, kontrolovať zriaďovateľov.

Michalková : Upozorňuje, že žiak má vedieť ciele vzdelávacieho programu už v prvom ročníku, alternatívny učebný plán potrebujeme hneď! Katastrofálne situácia z hľadiska financovania je v školských jedálňach. Finančná situácia v školstve je vážne neúnosná.

Rácová : Opýtam sa priamo, poraďte nám, čo treba urobiť, aby štát uvoľnil reálne potrebné finančné zdroje na realizáciu školských vzdelávacích programov.

Žitňanská : Je to otázka rokovaní so ZMOSom, otázka prerozdelenia peňazí iným spôsobom ? Otázka zdefinovanie kvality škôl z ohľadom aj na pokrok v učení?

Obrimčáková : Všetky požiadavky sú zvažované, objektívne a majú racionálny základ, kritizuje zloženie expertných skupín – nemohli tam nominovať svojich ľudí. Robili sme reformu, pripomienkovala sa, minister všetko neprijal. Alternatívny učebný plán vždy podporovala, ŠPÚ malo iný názor. Učitelia a riaditelia si zaslúžia iné postavenie. Opravme v zákonoch to čo je chybné. Finančný normatív

gymnázií nie je nastavený na nové podmienky, treba to žiadať!

Goga : Je za silné postavenie riaditeľov. Riaditeľ musí byť pedagóg, na gymnáziá nejdú slabí žiaci.

Indikátory úspešnosti škôl musia byť zdefinované. V príprave nových učiteľov sa treba pozrieť na nešťastné aprobácie.

Kolesík : Nebol prizvaný do expertných skupín, zaujíma sa ktorých aprobácií je nedostatok a čo prevyšuje.

Luknár : riaditeľ musí byť pedagóg, zdôvodňuje. Upozorňuje na únik mladých učiteľov pri nástupnom plate 499 €.

Čaplovič : Pripravuje sa medzihonotenie pedagogických fakúlt.

Sadloň : Opätovne sa vracia k financovaniu – analýzy ukazujú, že sa nevychádza z potreby škôl a že je nutné prehodnotiť normatívne financovanie. Školy doslova prežívajú, ale je to vždy na úkor kvality.

Škorupa : Bolo by vhodné stanoviť minimálne a maximálne potreby škôl, nič o tom nevieme, nikto to neskúma.

Čaplovič : Normatívne financovanie je nespravodlivé a nedostatočné. Z dnešného rokovania bude zápisnica, sú veci ktoré sa dajú riešiť operatívne. Ďalšie stretnutie navrhuje v októbri.

Zapísala : RNDr. Marta Rácová

Bratislava 28.04.2011.